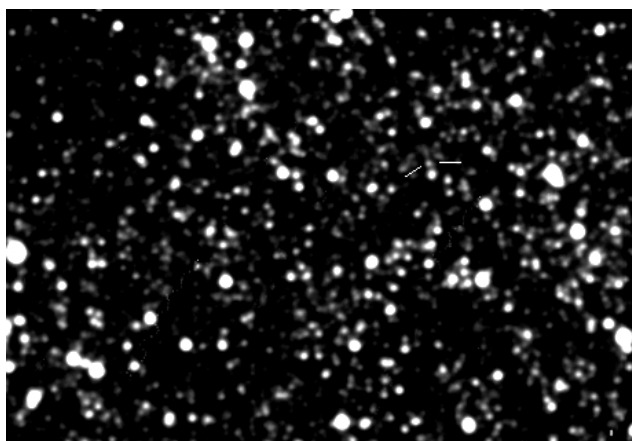

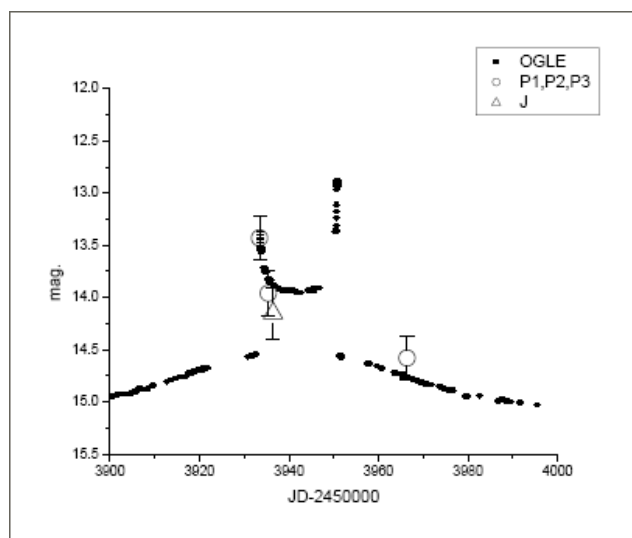
OGLE-BLG-277

Slika 1: OGLE-BLG-277

Slika 1: Posneto na Javorniku 19. julija 2006 sredina snemanja 22:33:04 UT. Posnetek je povprečje 40×1 min ekspozicij. Posneto z 30 cm LX200+DSI+6.3FR+C filter. Objekt je bil 14 stopinj nad obzorjem! OGLE-BLG-277 je dvojna leča najin posnetek jo je ujel na sedlu kavstike. (glej <http://planet.iap.fr/currentevents.html>)

S tem posnetkom je dokazano, da lahko opazujemo GML-je tudi z Javornika. Morava priznati, da to ni prvo opazovanje gravitacijskega mikrolečenja v zadebelitvi Rimske ceste iz Slovenije, niti ni najbolj severno opazovanje. Namreč Samo Smrke je na predlog enega od naju (N.Štritof) opazoval BLG-277 že 16. julija in to z Goriškega v Prekmurju.

Slika 2: Primerjava slovenskih opazovanj z OGLE

Slika 2: Primerjava slovenskih opazovanj z OGLE (<http://www.astrouw.edu.pl/ogle/ogle3/ews/ews.html>) podatki. Verjetno gre za prvo opazovanje pojava splošne relativnostne teorije pri nas in najsevernejše opazovanje gravitacijskega mikrolečenja.

Magašov Bregj (prva točka)-P1; lat +46 44 13.5; lon E 16 15 3.7; h=330m; Samo Smrke, Igor Vučklič & Rok Vogrinčič; MEADE 10" LX 200 D= 250 mm/ f= 2500m, FR 6.3; StarlightXpress MX 7C.

Sodišinci (druga in četrta točka)-P 2, P3; lat +46 40 30.6; lon E 16 3 17.5; h=201m; Samo Smrke je imel enak teleskop kot zgoraj.

Javornik (tretja točka)-J; lat +45 53 41.4; lon E 14 04 11.3; h= 1154; Nikolaj Štritof & Marko Iglčar.

Upava, da se bo še kdo pridružil opazovanju takih pojavov splošne relativnostne teorije in lovu na tuje planete. Letošnja sezona je že pri koncu, nova se začne februarja ali marca 2007.

Niko, nstritof@yahoo.com

Marko, iglicar@hotmail.com

Objekti globoko v vesolju novembra

Novembra opolnoči kulminirata ozvezdji Perzeja in Žirafe, teme pa je enajst ur. Začenja se tromesečje, ko od začetka do konca astronomskega mraka pri nas lahko pregledamo na nebu vse, kar na nebu leži severno od ekvatorja. Rimska cesta se v novembru spet pne čez zenit.

Zato je nebo polno razsutih kopic: *NGC 869** in *NGC 884** (znameniti *hχ*), *Tr 2**, *NGC 1039 (M 34)*, *Mel 20**, *NGC 1343**, *NGC 1528* in *NGC 1582* so v Perzeju, *Stock 23** in *Kemble 1** pa v Žirafi, ker najdemo tudi galaksijo *NGC 2403*; planetarna meglica *NGC 650 (M 76)* je v Perzeju.

Kopici *NGC 869 (hPersei)* in *NGC 884 (χPersei)* sta bili znani že v antičnih časih (prvi zapis o nji se pojavi v Hiparhovem katalogu), verjetno pa tudi že prej. Obe sta članici asociacije *OB 1* v Perzeju, *h* je oddaljena 7100 svetlobnih let, *χ* je kakih 300 svetlobnih let dlje in za desetinko magnitude šibkejša, obe pa sta videti enako veliki. Nastali sta iz istega oblaka medzvezdnega plina, *h* pred 5,6, *χ* pred 3,2 milijona let, vsaka vsebuje dobrih sto modrih ali belih svetlih zvezd, a nekaj zvezd je že porabilo svoje zaloge vodika in se spremenilo v oranžne in rdeče velikanke. Približujeta se nam s hitrostjo malce nad 20km/s, presenečata pa s tem, da sta obe zelo okrogli.

Rok, rok.vidmar@nuk.uni-lj.si

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 17. 10. 2006 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani.

Tema predavanja še ni znana. Predavatelja, naslov in vsebino bomo objavili na domači strani društva (<http://www.adj.si/>).

Vabljeni!

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

Planeti novembra 2006

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna	
	vzhod	zahod	vzhod	zahod
1. 11.	6.41	16.47	14.52	1.07
5. 11.	6.47	16.41	16.18	6.40
10. 11.	6.54	16.35	20.43	12.23
15. 11.	7.01	16.29	1.17	14.10
20. 11.	7.08	16.24	6.48	15.41
25. 11.	7.15	16.20	11.40	20.15
30. 11.	7.21	16.18	13.33	1.30

- ★ **Merkur** je viden konec meseca zjutraj, ko v ozvezdju Tehtnice vzide okoli pol šestih.
- ★ **Venera** novembra ni vidna.
- ★ **Mars** novembra ni viden.
- ★ **Jupiter** novembra ni viden.
- ★ **Saturn** je v ozvezdju Leva sprva viden v drugi polovici noči, konec meseca pa vzide že kmalu po deseti.
- ★ **Uran** je v začetku meseca na nebu do pol dveh, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide kmalu po polnoči. Nahaja se v ozvezdju Vodnarja.

17. novembra nastopi meteorski roj Leonidov.

Urška, urska_pajer@yahoo.com

Meteorji novembra 2006

Orionidi – ORI

Ker se radiant Orionidov nahaja zelo blizu η -Geminidov na $\alpha = 95^\circ$ in $\delta = +16^\circ$, moramo pri opazovanjih zelo paziti, da jih ne zamenjamo. Prav tako kot η -Geminidi so Orionidi zelo hitri. Aktivni so od 2.10. do 7.11., z vrhuncem 21.10. (petek/sobota) z ZHR 14-31. Znani so po tem, da lahko vidimo več vrhuncev, občasno pa se njihova večja aktivnost vleče kar nekaj dni okrog glavnega vrhunca. V letih 1993 in 1998 so opazovali dodatne vrhunce, enako številčne kot glavni, v nočeh 17. in 18.10. Prav tako kot radiant η -Geminidov se njihov radiant povzpne dovolj visoko za kvalitetna opazovanja po lokalni polnoči.

Tauridi – STA in NTA

Južni Tauridi (STA) so aktivni od 1.10. do 25.11., z vrhuncem 5.11. (sobota/nedelja) z ZHR 5. Njihov radiant se nahaja na $\alpha = 52^\circ$ in $\delta = +13^\circ$.

Severni Tauridi (NTA) so aktivni od 1.10. do 30.11., z vrhuncem 12.11. (sobota/nedelja) z ZHR 5. So za spoznanje hitrejši od južnih Tauridov, oboji pa so počasni. Njihov radiant se nahaja na $\alpha = 58^\circ$ in $\delta = +22^\circ$.

Ker radianta Tauridov ležita zelo blizu skupaj, jih je priporočljivo vrisovati v Brno karte, da jih lahko ločimo glede na roj. Če jih ne vrisujemo, oboje označimo samo kot TAU, kot Tauride. Luna bo 5.11. v ščipu, zato bo zelo motila oba vrhunca STA in NTA.

Leonidi – LEO

Aktivni so od 14.11. do 21.11. z vrhuncem 17.11. (petek) ob 20:50 UT (prehod orbite komete) in radiantom na $\alpha = 153^\circ$ in $\delta = +22^\circ$ (glava ozvezdja Leva). Letos lahko pričakujemo, da se bo njihovo število ZHR gibalo nekje med 100 do 150 po nekaterih napovedih, saj bomo 19.11. ob 4:45 UT prešli filamet snovi, ki ga je komet za sabo pustil ob prehodu v letu 1933. Leonidi so zelo hitri meteorji. Luna jih letos ne bo motila.

α -Monocerotidi – AMO

Aktivni so od 15.11. do 25.11. z vrhuncem 21.11. ob 21:05 UT (torek). Njihov ZHR je lahko okoli 5 ali pa se dvigne nad 400. Njihovi vrhunci so ponavadi zelo kratkotrajni, leta 1995 je tako trajal ZHR okoli 420 le 5 minut, celotna povečana aktivnost pa je trajala samo pol ure. Ker je omenjena perioda povečane aktivnosti verjetno 10 let, se jih splača opazovati tudi v 2006. Njihov radiant se nahaja na $\alpha = 117^\circ$ in $\delta = +1^\circ$. Dovolj visoko se radiant dvigne za kvalitetna opazovanja po 23 uri lokalnega časa. Letos jih bo Luna ne bo motila, saj je 20.11. v mlaju.

Mihaela, mtriglav@yahoo.com

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu